

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2010/40/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 7. julija 2010

o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Povečanje obsega cestnega prometa v Uniji, povezano z rastjo evropskega gospodarstva in zahtevami državljanov po mobilnosti, je glavni vzrok za čedalje večjo preobremenjenost cestne infrastrukture in povečevanje porabe energije, pa tudi vir okoljskih in družbenih problemov.

(2) Odziv na te velike izzive ne more biti omejen na tradicionalne ukrepe, med drugim s širitvijo obstoječe cestnoprometne infrastrukture. Glavno vlogo pri iskanju ustreznih rešitev za Unijo bodo imele inovacije.

(3) Inteligentni prometni sistemi (ITS) so napredne aplikacije, ki so – čeprav ne predstavljajo intelligence kot take – namenjene zagotavljanju inovativnih storitev na področju različnih vrst prevoza in upravljanja prometa, omogočanju boljše obveščenosti različnim uporabnikom ter varnejšo, bolj usklajeno in „pametnejšo“ uporabo prometnih omrežij.

(4) ITS združujejo telekomunikacije, elektroniko in informacijske tehnologije s prometnim inženirstvom zaradi načrtovanja, projektiranja, obratovanja, vzdrževanja in upravljanja prometnih sistemov. Uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij v sektorju cestnega prometa in njegovih vmesnikov do drugih vrst prevoza bo v veliki meri prispevala k izboljšanju okoljske uspešnosti, učinkovitosti, vključno z energetske učinkovitostjo, varnosti in varovanja cestnega prometa, vključno s prevozom nevarnega blaga, javne varnosti ter mobilnosti potnikov in tovora, obenem pa bo zagotovila delovanje notranjega trga ter večjo konkurenčnost in zaposlovanje. ITS aplikacije pa ne bi smele posegati v zadeve v zvezi z državno varnostjo ali ki so potrebne zaradi obrambe.

(5) Napredek na področju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij pri drugih vrstah prevoza bi se zdaj moral odražati v razvoju sektorja cestnega prometa, zlasti glede zagotavljanja višjih ravni povezovanja med cestnim prometom in drugimi vrstami prevoza.

(6) V nekaterih državah članicah so se nacionalne aplikacije teh tehnologij v sektorju cestnega prometa že začela uvajati. Vendar pa je takšno uvajanje še vedno razdrobljeno in neusklajeno in ne more zagotoviti geografske kontinuitete storitev ITS po vsej Uniji in na njenih zunanjih mejah.

⁽¹⁾ UL C 277, 17.11.2009, str. 85.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu), stališče Sveta z dne 10. maja 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu), stališče Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

- (7) Zaradi zagotavljanja usklajenega in učinkovitega uvajanja ITS v celotni Uniji bi bilo treba uvesti specifikacije, vključno in kjer potrebno pa tudi standarde za določitev dodatnih podrobnih določb in postopkov. Komisija bi morala pred sprejetjem kakršnih koli specifikacij najprej preučiti njihovo skladnost z določenimi načeli, opredeljenimi v Prilogi II. Prednost bi bilo treba dati na prvi stopnji štirim glavnim področjem razvoja in uvajanja ITS. Znotraj teh štirih področij bi bilo treba vzpostaviti prednostne naloge za razvoj in uporabo specifikacij in standardov. Pri nadaljnjem uvajanju ITS bi bilo treba z vidika tehnološkega napredka in finančnih prizadevanj upoštevati obstoječo infrastrukturo ITS, ki so jo posamezne države članice že uvedle.
- (8) Če je sprejet zakonodajni akt iz drugega pododstavka člena 6(2) te direktive, bi bilo treba ustrezno spremeniti drugi stavek člena 5(1).
- (9) V specifikacijah bi bilo med drugim treba upoštevati in dopolniti že pridobljene izkušnje in rezultate na področju ITS, predvsem v okviru pobude e-varnost, ki jo je Komisija predstavila aprila 2002. Komisija je na podlagi navedene pobude ustanovila forum o e-varnosti za spodbujanje in nadaljnje izvajanje priporočil za podporo razvoju, uvajanju in uporabi sistemov e-varnosti.
- (10) Pravila in postopki, ki jih določa ta direktiva, ne bi smeli vplivati na vozila, ki se upravljajo predvsem zaradi zgodovinskega pomena in so bila prvotno registrirana in/ali homologirana in/ali so se začela uporabljati pred začetkom veljavnosti te direktive in njenih izvedbenih ukrepov.
- (11) ITS bi morali biti zasnovani na medobratovalnih sistemih, ki temeljijo na odprtih in javnih standardih in so brez razlikovanja na voljo vsem ponudnikom aplikacij in storitev ter njihovim uporabnikom.
- (12) Pri uvajanju in uporabi aplikacij in storitev ITS bo potrebna obdelava osebnih podatkov. Tovrstna obdelava bi morala potekati v skladu s pravom Unije, ki so določena zlasti v Direktivi 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov⁽¹⁾ ter Direktivi 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij⁽²⁾. Med drugim bi bilo treba načeli omejitve namena in zmanjšanja količine podatkov uporabiti pri aplikacijah ITS.
- (13) Spodbujati bi bilo treba anonimiziranje, saj gre za eno od načel boljšega varstva zasebnosti posameznikov. Kar zadeva vprašanja, povezana z varstvom podatkov in zasebnostjo na področju uvajanja aplikacij in storitev ITS, bi se morala Komisija po potrebi posvetovati tudi z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov ter za mnenje zaprositi Delovno skupino o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ustanovljeno na podlagi člena 29 Direktive 95/46/ES.
- (14) Pri uvajanju in uporabi aplikacij in storitev ITS ter predvsem prometnih in potovalnih informacijskih storitev bosta potrebni obdelava in uporaba cestnih, prometnih in potovalnih podatkov iz dokumentov, ki jih hranijo organi javnega sektorja držav članic. Takšna obdelava in uporaba bi se morali izvajati v skladu z Direktivo 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja⁽³⁾.
- (15) Specifikacije bi morale v ustreznih primerih vključevati natančne določbe o postopkih ocenjevanja skladnosti ali primernosti za uporabo komponent. Navedene določbe, zlasti kar zadeva module za različne faze postopkov ugotavljanja skladnosti, bi morale temeljiti na Sklepu št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov⁽⁴⁾. Direktiva 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁾ že vzpostavlja okvir za homologacijo motornih vozil in njihovih delov ali povezane opreme ter Direktiva 2002/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁶⁾ in Direktiva 2003/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁷⁾ določata homologacijo dvo- in trikolosnih motornih vozil oziroma kmetijskih in gozdarskih traktorjev in njihovih delov ali povezane opreme. Zaradi tega bi s predpisi o ugotavljanju skladnosti opreme in aplikacij, ki spadajo v področje uporabe teh direktiv, podvajali delo. Čeprav se te direktive uporabljajo za v vozilih nameščeno opremo, povezano z ITS, se ne uporabljajo za zunanjo opremo in programsko opremo ITS na cestni infrastrukturi. V takšnih primerih bi v specifikacijah lahko predvideli postopke ugotavljanja skladnosti. Pri takšnih postopkih bi se morali omejiti le na tisto, kar bi bilo potrebno za vsak primer posebej.

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

⁽²⁾ UL L 201, 31.7.2002, str. 37.

⁽³⁾ UL L 345, 31.12.2003, str. 90.

⁽⁴⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 82.

⁽⁵⁾ UL L 263, 9.10.2007, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 124, 9.5.2002, str. 1.

⁽⁷⁾ UL L 171, 9.7.2003, str. 1.

- (16) Za aplikacije in storitve ITS, za katere sta potrebna natančna in zjamčena časovna razporeditev in pozicioniranje, bi bilo treba uporabiti satelitsko podprto infrastrukturo ali kakršno koli tehnologijo, ki zagotavlja enakovredno natančnost, kakor so določene v Uredbi Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim⁽¹⁾ in Uredbi (ES) št. 683/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o nadaljevanju izvajanja evropskih satelitskih navigacijskih programov (EGNOS in Galileo)⁽²⁾.
- (17) Za realizacijo aplikacij ITS bi bilo treba uporabiti inovativne tehnologije, kot so naprave za radiofrekvenčno identifikacijo (*Radio Frequency Identification Devices* – RFID) ali EGNOS/Galileo, zlasti za sledenje in izsleditev tovora na njegovi poti in med različnimi vrstami prevoza.
- (18) Glavne zainteresirane strani, kot so ponudniki storitev ITS, združenja uporabnikov ITS, prevozniki in upravljavci objektov, predstavniki proizvodnega sektorja, socialni partnerji, strokovna združenja in lokalni organi, bi morali imeti možnost, da Komisiji svetujejo o komercialnih in tehničnih vidikih uvajanja ITS v Uniji. Komisija bi zato morala ustanoviti svetovalno skupino za ITS ter s tem poskrbeti za tesno sodelovanje z zainteresiranimi stranmi in državami članicami. Ta svetovalna skupina bi morala delati na pregleden način, rezultat pa bi moral biti na voljo odboru, ustanovljenemu s to direktivo.
- (19) Za sprejetje smernic in nezavezujočih ukrepov za spodbujanje sodelovanja držav članic glede prioritetenih področij za ITS in glede smernic za poročanje držav članic ter za delovni program bi bilo treba zagotoviti enotne pogoje izvajanja.
- (20) V skladu s členom 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se splošna pravila in načela, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije, določijo vnaprej, in sicer z uredbo, sprejeto po rednem zakonodajnem postopku. Dokler navedena nova uredba ne bo sprejeta, se še naprej uporablja Sklep Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁽³⁾, razen regulativnega postopka s pregledom, ki se ne uporablja.
- (21) Komisijo bi bilo treba pooblastiti, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme delegirane akte v zvezi s sprejetjem specifikacij. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov.
- (22) Za zagotovitev usklajenega pristopa bi morala Komisija poskrbeti za usklajenost dejavnosti odbora, ustanovljenega s to direktivo, odbora, ustanovljenega z Direktivo 2004/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o interoperabilnosti elektronskih cestninskih sistemov v Skupnosti⁽⁴⁾, odbora, ustanovljenega z Uredbo Sveta (EGS) št. 3821/85 z dne 20. decembra 1985 o tahografu (nadzorni napravi) v cestnem prometu⁽⁵⁾, odbora, ustanovljenega z Direktivo 2007/46/ES in odbora, ustanovljenega z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)⁽⁶⁾.
- (23) Ker cilja te direktive, in sicer zagotoviti usklajeno in dosledno uvajanje medoratovalnih inteligentnih prometnih sistemov po celotni Uniji, države članice in/ali zasebni sektor ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže Unija, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje tega cilja.
- (24) V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje se države članice poziva, da za lastne potrebe in v interesu Unije pripravijo tabele, ki naj kar najbolj prikazujejo korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos, ter da te tabele objavijo –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta direktiva določa okvir v podporo usklajenemu in doslednemu uvajanju ter uporabi inteligentnih prometnih sistemov (ITS) v Uniji, zlasti čezmejnemu uvajanju in uporabi v državah članicah, ter splošne pogoje, potrebne v ta namen.
2. Ta direktiva določa razvoj specifikacij za ukrepe na prednostnih področjih iz člena 2, po potrebi pa tudi razvoj potrebnih standardov.
3. Ta direktiva se uporablja za aplikacije in storitve ITS na področju cestnega prometa in njihove vmesnike do drugih vrst prevoza, pri čemer ne posega v zadeve v zvezi z državno varnostjo ali ki so potrebne zaradi obrambe.

⁽¹⁾ UL L 3, 5.1.2005, str. 1.

⁽²⁾ UL L 196, 24.7.2008, str. 1.

⁽³⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽⁴⁾ UL L 166, 30.4.2004, str. 124.

⁽⁵⁾ UL L 370, 31.12.1985, str. 8.

⁽⁶⁾ UL L 108, 25.4.2007, str. 1.

Člen 2

Prednostna področja

1. Za namen te direktive so določena naslednja prednostna področja razvoja in uporabe specifikacij in standardov:

- I. optimalna uporaba cestnih, prometnih in potovalnih podatkov,
- II. kontinuiteta upravljanja prometa in tovora v okviru storitev ITS,
- III. aplikacije ITS na področju varnosti in varovanja cest,
- IV. povezanost vozila s prometno infrastrukturo.

2. V Prilogi I je navedeno področje uporabe prednostnih področij.

Člen 3

Prednostni ukrepi

Prednostni ukrepi na prednostnih področjih za razvoj in uporabo specifikacij in standardov, kakor je določeno v Prilogi I, so:

- (a) opravljanje storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU;
- (b) opravljanje storitev zagotavljanja prometnih informacij v realnem času po vsej EU;
- (c) podatki in postopki za, po možnosti, brezplačno zagotavljanje osnovnih splošnih prometnih informacij uporabnikom v zvezi z varnostjo v cestnem prometu;
- (d) usklajeno zagotavljanje medobratovalne vseevropske storitve eCall;
- (e) zagotavljanje storitev obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila;
- (f) zagotavljanje storitev rezervacije glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila.

Člen 4

Opredelitve pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „inteligentni prometni sistemi“ ali „ITS“ pomeni sisteme, v katerih se uporabljajo informacijske in komunikacijske tehnologije na področju cestnega prometa, vključno z infrastrukturo, vozili in uporabniki, ter upravljanja omrežja in upravljanja mobilnosti, kot tudi za vmesnike z drugimi vrstami prevoza;

2. „medobratovalnost“ pomeni zmogljivost sistemov ter osnovnih poslovnih procesov za izmenjavo podatkov ter informacij in znanja;
3. „aplikacija ITS“ pomeni operativni instrument za uporabo ITS;
4. „storitev ITS“ pomeni zagotavljanje aplikacije ITS v dobro opredeljenem organizacijskem in delovnem okviru s ciljem prispevati k varnosti uporabnikov, učinkovitosti, udobju in/ali olajšati ali podpreti prevoze in potovanja;
5. „ponudnik storitve ITS“ pomeni vsakega ponudnika storitve ITS, bodisi javnega bodisi zasebnega;
6. „uporabnik ITS“ pomeni vsakega uporabnika aplikacij in storitev ITS, vključno s potniki, ranljivimi udeleženci v prometu, uporabniki in upravljavci cestnoprometne infrastrukture, upravljavci voznih parkov in upravljavci služb za nujno pomoč;
7. „ranljivi udeleženci v prometu“ pomeni udeležence v prometu, ki niso motorizirani, na primer pešce in kolesarje, ter motoriste in invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo in orientacijo;
8. „nomadska naprava“ pomeni prenosno komunikacijsko ali informacijsko napravo, ki se lahko prinese v vozilo za podporo pri vožnji in/ali prevozu;
9. „platforma“ pomeni napravo v vozilu ali zunaj njega, ki omogoča uvajanje, izvajanje, uporabo in vključevanje aplikacij in storitev ITS;
10. „arhitektura“ pomeni zasnovo, ki opredeljuje strukturo, obnašanje in vključitev danega sistema v svoje okolje;
11. „vmesnik“ pomeni napravo med sistemi, ki zagotavlja medij, prek katerega se lahko sistemi povezujejo in komunicirajo;
12. „združljivost“ pomeni splošno sposobnost naprave ali sistema, da brez spreminjanja deluje z drugo napravo ali sistemom;
13. „kontinuiteta storitev“ pomeni sposobnost zagotoviti neprekinjene storitve v prometnih omrežjih po vsej Uniji;
14. „cestni podatki“ pomeni podatke o značilnostih cestne infrastrukture, vključno z nepremičnimi prometnimi znaki ali njihovimi predpisanimi varnostnimi simboli;
15. „prometni podatki“ pomeni pretekle podatke in podatke v realnem času o značilnostih cestnega prometa;

16. „potovalni podatki“ pomeni osnovne podatke, kot so vozni redi javnega prevoza in tarife, ki so potrebni za zagotovitev večmodalnih potovalnih informacij pred in med potovanjem, da se olajšajo načrtovanje potovanja, rezervacije in prilagoditve;
17. „specifikacija“ pomeni zavezujoč ukrep, ki vsebuje določbe o zahtevah, postopkih ali kakršnih koli drugih relevantnih pravilih;
18. „standard“ pomeni standard, opredeljen v členu 1(6) Direktive 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov ⁽¹⁾.

Člen 5

Uvajanje ITS

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pri uvajanju aplikacij in storitev ITS v skladu z načeli iz Priloge II uporabijo specifikacije, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 6. To ne posega v pravico posamezne države članice, da sama odloči o uvajanju takšnih aplikacij in storitev na svojem ozemlju. Ta pravica ne posega v noben zakonodajni akt, sprejet v skladu z drugim pododstavkom člena 6(2).
2. Države članice si poleg tega prizadevajo za medsebojno sodelovanje v zvezi s prednostnimi področji, če niso bile sprejete nobene specifikacije.

Člen 6

Specifikacije

1. Komisija najprej sprejme specifikacije, potrebne za zagotovitev združljivosti, medobratovalnosti in kontinuitete pri uvajanju in operativni uporabi ITS za prednostne ukrepe.
2. Komisija poskuša sprejeti specifikacije za eno ali več prednostnih ukrepov do 27. februarja 2013.

Najpozneje 12 mesecev po sprejetju potrebnih specifikacij za prednostni ukrep Komisija po tem, ko opravi oceno učinka, vključno z analizo stroškov in koristi, Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 294 PDEU po potrebi predstavi predlog za uvedbo navedenega prednostnega ukrepa.

3. Po sprejetju potrebnih specifikacij za prednostne ukrepe Komisija sprejme specifikacije za zagotovitev združljivosti,

medobratovalnosti in kontinuitete pri uvajanju in operativni uporabi ITS za druge ukrepe na prednostnih področjih.

4. Po potrebi in glede na področje, na katerega se nanaša specifikacija, lahko specifikacija vključuje naslednje vrste določb:

- (a) funkcionalne določbe, ki opisujejo vloge različnih zainteresiranih strani in pretok informacij med njimi;
- (b) tehnične določbe, ki zagotavljajo tehnična sredstva za izpolnitev funkcionalnih določb;
- (c) organizacijske določbe, ki opisujejo postopkovne obveznosti različnih zainteresiranih strani;
- (d) storitvene določbe, ki opisujejo različne ravni storitev in njihovo vsebino za aplikacije in storitve ITS.

5. Brez poseganja v postopke na podlagi Direktive 98/34/ES se v specifikacijah po potrebi določijo pogoji, pod katerimi lahko države članice - po uradni obvestitvi Komisije - uvedejo dodatna pravila za opravljanje storitev ITS na vsem svojem ozemlju ali na delu tega ozemlja, če navedena pravila ne ovirajo medobratovalnosti.

6. Kadar je to ustrezno, specifikacije temeljijo na standardih iz člena 8.

V specifikacijah je po potrebi predpisano ugotavljanje skladnosti v skladu s Sklepom št. 768/2008/ES.

V specifikacijah se upoštevajo načela iz Priloge II.

7. Komisija pred sprejetjem specifikacij opravi oceno učinka, vključno z analizo stroškov in koristi.

Člen 7

Delegirani akti

1. Komisija lahko sprejme delegirane akte v skladu s členom 290 PDEU glede specifikacij. Komisija pri sprejemanju takšnih delegiranih aktov upošteva zadevne določbe te direktive, zlasti pa člen 6 ter Prilogo II.

2. Za vsakega od prednostnih ukrepov se sprejme ločen delegiran akt.

3. Za delegirane akte iz tega člena se uporabljajo postopki iz členov 12, 13 in 14.

⁽¹⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37.

Člen 8**Standardi**

1. Standardi, potrebni za zagotovitev medobratovalnosti, združljivosti in kontinuitete pri uvajanju in operativni uporabi ITS, se razvijejo na prednostnih področjih in za prednostne ukrepe. V ta namen Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 15 v skladu s postopkom, določenim v Direktivi 98/34/ES, zaprosi ustrezne organe za standardizacijo, naj si po najboljših močeh prizadevajo za hitro sprejetje teh standardov.

2. Pri podelitvi mandata organu za standardizacijo se upoštevajo načela iz Priloge II ter kakršna koli funkcionalna določba, zajeta v specifikaciji, sprejeti v skladu s členom 6.

Člen 9**Nezavezujoči ukrepi**

Komisija lahko v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 15(2) sprejme smernice in druge nezavezujoče ukrepe za spodbujanje sodelovanja držav članic v zvezi s prednostnimi področji.

Člen 10**Pravila o zasebnosti, varnosti in ponovni uporabi podatkov**

1. Države članice zagotovijo, da se osebni podatki, potrebni za delovanje aplikacij in storitev ITS, obdelujejo v skladu s pravili Unije za zaščito temeljnih pravic in svoboščin posameznikov in zlasti z Direktivo 95/46/ES in Direktivo 2002/58/ES.

2. Države članice zlasti zagotovijo, da so osebni podatki zaščiteni pred zlorabo, vključno z nepooblaščenim dostopom, spreminjanjem ali izgubo.

3. Brez poseganja v odstavek 1 se zaradi zagotovitve zasebnosti po potrebi spodbuja uporaba anonimnih podatkov za izvajanje aplikacij in storitev ITS.

Brez poseganja v Direktivo 95/46/ES se osebni podatki obdelajo le, če je takšna obdelava potrebna za izvajanje aplikacij in storitev ITS.

4. Kar zadeva uporabo Direktive 95/46/ES, zlasti pa če gre za posebne vrste osebnih podatkov, države članice obenem zagotovijo, da se upoštevajo določbe o privolitvi v obdelavo takšnih osebnih podatkov.

5. Uporablja se Direktiva 2003/98/ES.

Člen 11**Pravila o odgovornosti**

Države članice zagotovijo, da so vprašanja, ki zadevajo odgovornost v zvezi z uvajanjem in uporabo aplikacij in storitev ITS iz specifikacij, sprejetih v skladu s členom 6, obravnavana skladno s pravom Unije, zlasti Direktivo Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako ⁽¹⁾ ter zadevno nacionalno zakonodajo.

Člen 12**Izvajanje pooblastila**

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7 se prenesejo na Komisijo za obdobje sedmih let z začetkom 27. avgusta 2010. Komisija pripravi poročilo o pooblastilu najpozneje šest mesecev pred koncem petletnega obdobja z začetkom 27. avgusta 2010.

2. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

3. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je prenešeno na Komisijo pod pogoji, določenimi v členih 13 in 14.

Člen 13**Preklic pooblastila**

1. Pooblastilo iz člena 7 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet.

2. Institucija, ki je začela notranji postopek o morebitnem preklicu pooblastila, si prizadeva o tem obvestiti drugo institucijo in Komisijo v razumnem roku pred sprejetjem končne odločitve ter pri tem navede pooblastila, ki bi se lahko preklicala, in možne razloge za preklic.

3. Z odločitvijo o preklicu pooblastil prenehajo veljati pooblastila, navedena v tej odločitvi. Odločitev začne veljati nemudoma ali na dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov. Odločitev se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

⁽¹⁾ UL L 210, 7.8.1985, str. 29.

Člen 14

Nasprotovanje delegiranim aktom

1. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila.

Na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta se navedeni rok podaljša za dva meseca.

2. Če do izteka navedenega roka niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu, se akt objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in začne veljati na dan, ki je v njem določen.

Delegirani akt se lahko objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in začne veljati pred iztekom navedenega roka, če sta Evropski parlament in Svet obvestila Komisijo o nameri, da delegiranemu aktu ne bosta nasprotovala.

3. Če Evropski parlament ali Svet nasprotuje delegiranemu aktu, akt ne začne veljati. Institucija, ki nasprotuje, navede razloge za nasprotovanje delegiranemu aktu.

Člen 15

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga evropski odbor za ITS (EIC).

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Člen 16

Evropska svetovalna skupina za ITS

Komisija ustanovi Evropsko svetovalno skupino za ITS, ki ji svetuje o poslovnih in tehničnih vidikih uvajanja in uporabe ITS v Uniji. Skupino sestavljajo predstavniki na visoki ravni, ki predstavljajo ustrezne ponudnike storitev ITS, združenja uporabnikov, prevoznike in upravljavce objektov, proizvodno industrijo, socialne partnerje, strokovna združenja, lokalne organe in druge ustrezne forume.

Člen 17

Poročanje

1. Države članice Komisiji do 27. avgusta 2011 predložijo poročilo o svojih nacionalnih dejavnostih in projektih v zvezi s prednostnimi področji.

2. Države članice Komisiji do 27. avgusta 2012 predložijo informacije o nacionalnih ukrepih ITS, ki so predvideni za naslednjih pet let.

Smernice za poročanje držav članic se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 15(2).

3. Po prvem poročilu države članice vsaka tri leta poročajo o napredku, doseženem pri izvajanju ukrepov iz odstavka 1.

4. Komisija vsaka tri leta predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o napredku pri izvajanju te direktive. Poročilu je priložena analiza delovanja in izvajanja, vključno s porabljenimi in potrebnimi finančnimi viri, členov 5 do 11 in člena 16, ter po potrebi oceni, ali so potrebne spremembe te direktive.

5. Komisija v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 15(2) sprejme delovni program do 27. februarja 2011. Delovni program vsebuje cilje in datume za njegovo letno izvajanje in po potrebi predloge potrebnih prilagoditev.

Člen 18

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, do 27. februarja 2012.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Načine sklicevanja in njegovo besedilo določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

*Člen 19***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 20***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, dne 7. julija 2010

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BUZEK

Za Svet
Predsednik
O. CHASTEL

PRILOGA I

PREDNOSTNA PODROČJA IN UKREPI

(iz členov 2 in 3)

— Prednostno področje I: Optimalna uporaba cestnih, prometnih in potovalnih podatkov

Specifikacije in standardi za optimalno uporabo cestnih, prometnih in potovalnih podatkov vključujejo:

1. Specifikacije za prednostni ukrep (a)

Opredelitev potrebnih zahtev, da bi bile večmodalne potovalne informacije po vsej EU točne in čezmejno razpoložljive uporabnikom ITS, na podlagi:

- razpoložljivosti in dostopnosti obstoječih in točnih cestnih in prometnih podatkov v realnem času, ki se uporabljajo za večmodalne potovalne informacije, namenjene ponudnikom storitev ITS, brez poseganja v varnost in omejitve upravljanja prometa,
- spodbujanja čezmejne elektronske izmenjave podatkov med ustreznimi javnimi organi in zainteresiranimi stranmi ter ustreznimi ponudniki storitev ITS,
- pravočasnega posodabljanja razpoložljivih cestnih in prometnih podatkov, ki jih ustrezni javni organi in zainteresirane strani uporabljajo za večmodalne potovalne informacije,
- pravočasnega posodabljanja večmodalnih potovalnih informacij s strani ponudnikov storitev ITS.

2. Specifikacije za prednostni ukrep (b)

Opredelitev potrebnih zahtev, da bi bile vseevropske storitve zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij v realnem času točne in čezmejno razpoložljive uporabnikom ITS, na podlagi:

- razpoložljivosti in dostopnosti obstoječih in točnih cestnih podatkov in prometnih podatkov v realnem času, ki se uporabljajo za prometne informacije v realnem času, namenjene ponudnikom storitev ITS, brez poseganja v varnost in omejitve upravljanja prometa,
- spodbujanja čezmejne elektronske izmenjave podatkov med ustreznimi javnimi organi in zainteresiranimi stranmi ter ustreznimi ponudniki storitev ITS,
- pravočasnega posodabljanja razpoložljivih cestnih in prometnih podatkov, ki jih ustrezni javni organi in zainteresirane strani uporabljajo za prometne informacije v realnem času,
- pravočasnega posodabljanja prometnih informacij v realnem času s strani ponudnikov storitev ITS.

3. Specifikacije za prednostna ukrepa (a) in (b)

3.1 Opredelitev potrebnih zahtev za zbiranje ustreznih cestnih in prometnih podatkov s strani javnih organov in/ali po potrebi zasebnega sektorja (npr. načrti o pretoku prometa, prometnimi predpisi in priporočenimi potmi, predvsem za težka tovorna vozila) in za njihovo posredovanje ponudnikom storitev ITS, na podlagi:

- razpoložljivosti obstoječih cestnih in prometnih podatkov ponudnikom storitev ITS (npr. načrti o pretoku prometa, prometni predpisi in priporočene poti), ki so jih zbrali ustrezni javni organi in/ali zasebni sektor,
- spodbujanja elektronske izmenjave podatkov med ustreznimi javnimi organi in ponudniki storitev ITS,
- pravočasnega posodabljanja cestnih in prometnih podatkov s strani ustreznih javnih organov in/ali po potrebi zasebnega sektorja (npr. načrti o pretoku prometa, prometni predpisi in priporočene poti),
- pravočasnem posodabljanju storitev in aplikacij ITS s strani ponudnikov storitev ITS, ki uporabljajo te cestne in prometne podatke.

3.2 Opredelitev potrebnih zahtev, da bodo podatki cestnih, prometnih in prevoznih storitev, ki se uporabljajo za digitalne zemljevide, točni in na voljo, kjer je to možno, proizvajalcem digitalnih zemljevidov in ponudnikom storitev, na podlagi:

- razpoložljivosti obstoječih cestnih in prometnih podatkov, ki se uporabljajo za digitalne zemljevide, proizvajalcem digitalnih zemljevidov in ponudnikom storitev,
- spodbujanja elektronske izmenjave podatkov med ustreznimi javnimi organi in zainteresiranimi stranmi ter zasebnimi proizvajalci digitalnih zemljevidov in ponudniki storitev,
- pravočasnega posodabljanja cestnih in prometnih podatkov za digitalne zemljevide s strani ustreznih javnih organov in zainteresiranih strani,
- pravočasnega posodabljanja digitalnih zemljevidov s strani proizvajalcev digitalnih zemljevidov in ponudnikov storitev.

4. Specifikacije za prednostni ukrep (c)

Opredelitev minimalnih zahtev za, po možnosti, brezplačno zagotavljanje „splošnih prometnih informacij“ vsem uporabnikom o varnosti v cestnem prometu, kakor tudi njihove minimalne vsebine, na podlagi:

- določitve in uporabe standardiziranega seznama prometnih dogodkov, povezanih z varnostjo („splošna prometna sporočila“), ki jih je treba brezplačno sporočiti uporabnikom ITS,
- združljivosti in vključevanja „splošnih prometnih sporočil“ v storitve ITS za namen prometnih in večmodalnih potovalnih informacij v realnem času.

— **Prednostno področje II: Kontinuiteta upravljanja prometa in tovora v okviru storitev ITS**

Specifikacije in standardi za kontinuiteto in medobratovalnost storitev upravljanja prometa in tovora, zlasti na omrežju TEN-T, vključujejo:

1. Specifikacije za druge ukrepe

1.1 Opredelitev ukrepov, ki so potrebni za razvoj okvirne arhitekture EU ITS, s poudarkom zlasti na medobratovalnosti, kontinuiteti storitev in večmodalnosti na področju ITS, vključno na primer z večmodalnim medobratovalnim izdajanjem vozovnic, znotraj katere države članice in njihovi pristojni organi v sodelovanju z zasebnim sektorjem lahko oblikujejo lastno arhitekturo ITS za mobilnost na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni;

1.2 Opredelitev minimalno potrebnih zahtev za kontinuiteto storitev ITS, zlasti za čezmejne storitve, za upravljanje potniškega prometa med različnimi vrstami prevoza, na podlagi:

- omogočanja čezmejne elektronske izmenjave prometnih podatkov in informacij, po potrebi med regijami ali med mestnimi in medmestnimi območji ter med ustreznimi prometnimi informativnimi/nadzornimi centri in različnimi zainteresiranimi stranmi,
- uporabe standardiziranih pretokov informacij ali prometnih vmesnikov med ustreznimi prometnimi informacijskimi/nadzornimi centri in različnimi zainteresiranimi stranmi.

1.3 Opredelitev minimalno potrebnih zahtev za kontinuiteto storitev ITS za upravljanje tovora na prometnih koridorjih in med različnimi vrstami prevoza, na podlagi:

- omogočanja čezmejne elektronske izmenjave prometnih podatkov in informacij, po potrebi med regijami ali med mestnimi in medmestnimi območji ter med ustreznimi prometnimi informativnimi/nadzornimi centri in različnimi zainteresiranimi stranmi,
- uporabe standardiziranih pretokov informacij ali prometnih vmesnikov med ustreznimi prometnimi informacijskimi/nadzornimi centri in različnimi zainteresiranimi stranmi.

1.4 Opredelitev potrebnih ukrepov pri realizaciji aplikacij ITS (predvsem sledenje in izsleditev tovora na njegovi poti in med različnimi vrstami prevoza) za namen logistike tovarnega prometa (e-tovorni promet), na podlagi:

- razpoložljivosti ustreznih tehnologij ITS razvijalcem aplikacij ITS in njihovi uporabi teh tehnologij,
- vključevanja rezultatov pozicioniranja v orodja in centre za upravljanje prometa.

1.5 Opredelitev potrebnih vmesnikov za zagotovitev medobratovalnosti in primerljivosti med mestno arhitekturo ITS in evropsko arhitekturo ITS, na podlagi:

- razpoložljivosti javnega prevoza, načrtovanju poti, povpraševanju v prometnem sektorju, prometnih podatkih in podatkih o parkiranju za mestne nadzorne centre in ponudnike storitev,
- omogočanja izmenjave elektronskih podatkov med različnimi mestnimi nadzornimi centri in ponudniki storitev za javni ali zasebni prevoz in med vsemi možnimi vrstami prevoza,
- vključevanja vseh ustreznih podatkov in informacij v eno samo arhitekturo.

— **Prednostno področje III: Aplikacije ITS na področju varnosti in varovanja cest**

Specifikacije in standardi za aplikacije ITS na področju varnosti in varovanja cest vključujejo:

1. Specifikacije za prednostni ukrep (d)

Opredelitev potrebnih ukrepov za usklajeno uvedbo medobratovalne vseevropske storitve eCall, ki vključujejo:

- razpoložljivost zahtevanih podatkov ITS iz vozil, ki jih je treba izmenjati,
- razpoložljivost potrebne opreme v odzivnih centrih za klic v sili, ki prejemajo podatke iz vozil,
- omogočanje elektronske izmenjave podatkov med vozili in odzivnimi centri za klic v sili.

2. Specifikacije za prednostni ukrep (e):

Opredelitev potrebnih ukrepov za zagotovitev informacijskih sistemov ITS za varna in varovana parkirišča za tovornjake in komercialna vozila, zlasti na bencinskih črpalkah in počivališčih ob cestah, ki temeljijo na:

- razpoložljivosti informacij uporabnikom o parkiranju ob cestah,
- omogočanju elektronske izmenjave podatkov med parkirišči ob cestah, centri in vozili.

3. Specifikacije za prednostni ukrep (f):

Opredelitev potrebnih ukrepov za zagotovitev storitev za rezervacije, ki temeljijo na ITS, za varna in varovana parkirišča za tovornjake in komercialna vozila, na podlagi:

- razpoložljivosti informacij uporabnikom o parkiriščih ob cestah,
- omogočanja elektronske izmenjave podatkov med parkirišči ob cestah, centri in vozili,
- vključevanja ustreznih tehnologij ITS v vozila in na parkirišča ob cestah zaradi posodobitve informacij o prostih parkirnih mestih za namene rezervacij.

4. Specifikacije za druge ukrepe

- 4.1 Opredelitev potrebnih ukrepov za podporo varnosti uporabnikov cest ob upoštevanju njihovega vmesnika človek-stroj v vozilu in uporabe nomadskih naprav za podporo pri vožnji in/ali prevozu, kakor tudi varovanja komunikacijskih naprav v vozilu;
- 4.2 Opredelitev potrebnih ukrepov za izboljšanje varnosti in udobja ranljivih uporabnikov cest v zvezi z vsemi ustreznimi aplikacijami ITS;
- 4.3 Opredelitev potrebnih ukrepov za vgraditev naprednih informacijskih sistemov za pomoč vozniku v vozila in cestno infrastrukturo, ki ne sodijo v področje uporabe direktiv 2007/46/ES, 2002/24/ES in 2003/37/ES.

— **Prednostno področje IV: Povezanost vozila s prometno infrastrukturo**

Specifikacije in standardi za povezanost vozila s prometno infrastrukturo vključujejo naslednje druge ukrepe:

1. Specifikacije za druge ukrepe:

1.1 Opredelitev potrebnih ukrepov za vključitev različnih aplikacij ITS v odprto platformo v vozilu, na podlagi:

- identifikacije funkcionalnih zahtev obstoječih ali načrtovanih aplikacij ITS,
 - opredelitve arhitekture odprtega sistema, ki opredeljuje funkcionalnosti in vmesnike, potrebne za medobratovalnost/medsebojno povezavo z infrastrukturnimi sistemi in zmogljivostmi,
 - vključevanju prihodnjih novih ali dopolnjenih aplikacij ITS na način „prikluči in uporabi“ v odprto platformo v vozilu,
 - uporabi procesa standardizacije za sprejetje arhitekture ter odprtih specifikacij v vozilu.
- 1.2 Opredelitev potrebnih ukrepov za nadaljnji napredek pri razvoju in izvajanju sistemov sodelovanja (vozilo-vozilo, vozilo-infrastruktura, infrastruktura-infrastruktura), ki temeljijo na:
- lažji izmenjavi podatkov ali informacij med vozili, infrastrukturami ter med vozilom in infrastrukturo,
 - razpoložljivosti ustreznih podatkov ali informacij za izmenjavo, ki so namenjeni zadevnim stranem, vozilom ali cestni infrastrukturi,
 - uporabi standardiziranega formata sporočil za to izmenjavo podatkov ali informacij med vozilom in infrastrukturo,
 - opredelitvi komunikacijske infrastrukture za izmenjavo podatkov ali informacij med vozili, infrastrukturami ter med vozilom in infrastrukturo,
 - uporabi procesov standardizacije za sprejetje ustreznih arhitektur.
-

PRILOGA II

NAČELA ZA SPECIFIKACIJE IN UVAJANJE ITS

(iz členov 5, 6 in 8)

Specifikacije se sprejmejo, mandati za standarde se izdajajo ter aplikacije in storitve ITS se izberejo in uvedejo na podlagi ocene potreb, ki vključuje vse zadevne interesne skupine, pri tem pa se upoštevajo spodaj navedena načela. Ti ukrepi morajo:

- (a) **biti učinkoviti** – oprijemljivo prispevati k reševanju ključnih izzivov, ki vplivajo na cestni promet v Evropi (npr. zmanjšanje preobremenjenosti cest in emisij, izboljšanje energetske učinkovitosti, doseganje višjih ravni varnosti in varovanja, vključno pri ranljivih uporabnikih cest);
- (b) **biti stroškovno učinkoviti** – optimizirati razmerje med stroški in rezultati pri izpolnjevanju ciljev;
- (c) **biti sorazmerni** – po potrebi zagotoviti različne ravni dosegljive kakovosti storitev in uvajanja, ob upoštevanju lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih posebnosti;
- (d) **podpirati kontinuiteto storitev** – zagotoviti neprekinjene storitve po celotni Uniji, zlasti na vseevropskem prometnem omrežju, in na zunanjih mejah Unije, kjer je to mogoče, kadar se uporabljajo ITS storitve. Neprekinjene storitve bi bilo treba zagotoviti na ravni, prilagojeni značilnostim prometnih omrežij, ki povezujejo države z državami, ter po potrebi regije z regijami in mesta s podeželjem;
- (e) **uresničevati medobratovalnost** – zagotoviti, da sistemi in povezani poslovni procesi omogočajo izmenjavo podatkov, informacij in znanja, ki zagotavlja učinkovito izvajanje storitev ITS;
- (f) **podpirati združljivosti s sedanji sistemi** – po potrebi zagotoviti zmogljivost sistemov ITS, da delujejo s sedanji sistemi z enakim ciljem, ne da bi ovirali razvoj novih tehnologij;
- (g) **spoštovati obstoječe nacionalne lastnosti infrastrukture in omrežja** – upoštevati svojevrstne razlike v lastnostih prometnega omrežja, zlasti glede velikosti obsega prometa in vremenskih razmer na cesti;
- (h) **spodbujati enakosti dostopa** – ne ovirati ali diskriminirati dostopa ranljivih uporabnikov cest do aplikacij in storitev ITS;
- (i) **podpirati zrelost** – po ustrezni oceni tveganja dokazati uspešnost inovativnih sistemov ITS, z ustrezno stopnjo tehničnega razvoja in operativne uporabe;
- (j) **uresničevati kakovost časovne razporeditve in pozicioniranja** – uporabljati satelitske infrastrukture ali katere koli druge tehnologije, ki zagotavljajo enako stopnjo natančnosti, za namene aplikacij in storitev ITS, za katere je potrebno globalno, stalno, natančno in zagotovljeno določanje časa in položaja;
- (k) **omogočati intermodalnost** – pri uvajanju ITS po potrebi upoštevati usklajevanje različnih vrst prevoza;
- (l) **spoštovati usklajenost** – upoštevati obstoječe predpise, politike in dejavnosti Unije, ki so pomembni na področju ITS, zlasti na področju standardizacije.